

УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
ФАКУЛТЕТ ПО ПРИРОДНИ НАУКИ
УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕН СЪВЕТ

ДОКЛАД

за учебната дейност на Факултета по природни науки
през учебната 2016/2017 г.

През учебната 2016/2017 година във ФПН са се обучавали общо 152 студенти, от които 122 в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и 30 в образователно-квалификационна степен „магистър“. Студентите от ОКС „бакалавър“ са показали среден успех добър 4,30, а студентите от магистърските програми са постигнали среден успех много добър 5,32. Дипломирали са се 22 бакалаври и 10 магистри.

През този период академичният състав на факултета включва 44 преподаватели, от които 21 хабилитирани и 23 нехабилитирани. Всички преподаватели са изпълнили годишния норматив за учебна заетост. При провеждането на учебните занятия те са подпомагани от 6 технически сътрудници. Усилията на колектива на ФПН, на Факултетния съвет, деканското ръководство, на катедрените съвети и ръководителите на катедрите, на Учебно-методичния съвет и Комисията по оценяване и поддържане качеството на обучение бяха насочени към осигуряване на адекватна среда за провеждане на качествен образователен процес. Осъществена е активна дейност по различните аспекти на този процес: учебна документация; прилагане на съвременни методи на преподаване и оценяване постиженията на студентите; подкрепа за студентите в процеса на обучение; проучване и отчитане на тяхното мнение относно качеството на обучение; усъвършенстване на материално-техническата база и информационните ресурси за учебния процес; кандидатстудентска кампания за 2017/2018 уч. г.

I. Работа по учебната документация

Във ФПН се прилагат утвърдените в университета правила за разработване, съгласуване, одобряване, наблюдение и актуализиране на учебната документация в съответствие с действащите нормативни документи, установените правила и решения на Академичния съвет. Във връзка с приетия Стандарт за учебна документация на Университет „Проф. д-р А. Златаров“ и решение на Академичния съвет за редуциране общия хорариум на аудиторната заетост за придобиване на ОКС „бакалавър“, бяха актуализирани учебните планове на всички специалности към ФПН, както за ОКС „бакалавър“, така и за ОКС „магистър“. При обновяването на учебните планове за специалност „Химия“ и специалност „Информатика и информационни технологии в химията и химическото образование“ бяха отчетени промените в новата Наредба за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, приета през месец ноември 2016 г.

През учебната 2016/2017 г. бяха разработени и приети учебни планове и квалификационни характеристики за придобиване на висше образование по две нови

специалности за ОКС „бакалавър“: „Химия на козметичните и повърхностно активните вещества“ и „Екология и екологичен мениджмънт“ и за магистърска програма „Екология и екологичен мениджмънт“, тесен и широк профил.

Направените промени в действащите учебни планове наложиха актуализиране на досегашните учебни програми и привеждането им в съответствие с приетия стандарт за учебна програма. Заедно с това бяха разработени програми за новите дисциплини, включени в плановете на съществуващите и разкритите нови специалности във ФПН, както и за други учебни дисциплини, които преподаватели от факултета водят в различни основни звена на университета.

Актуализирането на учебните планове и програми бе осъществено при широко обсъждане и отчитане мнението на участниците в образователния процес – преподаватели и студенти, а също и на потребителите на кадри, които имаха възможност да изразят своето виждане и изискванията си по отношение подготовката на бъдещите специалисти в проведените за целта анкетни проучвания, разширени катедрени съвети, дискусии и др. Необходимите промени бяха инициирани от катедрите, провеждащи обучението, след приемането им от катедрения съвет. Направените предложения бяха разгледани и съгласувани от Учебно-методичния съвет към ФПН и предложени на Факултетния съвет за утвърждаване. Окончателно одобряване на актуализираните учебни планове беше направено от Академичния съвет след обсъждането им от Учебно-методичният съвет на университета.

Въпреки значителното редуциране на общия хорариум на аудиторната заетост, при актуализирането на действащите учебни планове и създаването на плановете за новите специалности, усилията бяха насочени към постигане на оптимално съотношение в хорариума на лекционни, семинарни и практически занятия; адекватно разпределение на кредитите; по-голяма практическа насоченост в подготовката на студентите с оглед успешната им реализация на пазара на труда; постигане на съпоставимост с аналогични образователни програми в други университети в страната и чужбина. Актуализираните учебни програми отразяват както традициите в преподаването на съответните дисциплини във факултета, така и съвременните постижения в съответната научна област и възможностите за приложение на съвременни информационни и компютърни технологии.

II. Методи на преподаване и оценяване постиженията на студентите

Образователният процес във ФПН се осъществява чрез съчетаване на традиционни и иновативни методи на обучение в лекционните курсове, семинарните и практическите занятия. Преподаването е ориентирано към студентите, като е съобразено с нивото на тяхната подготовка. С оглед повишаване мотивацията и интереса на студентите към изучавания материал и за получаване на задълбочени и трайни знания, умения и компетентности, във ФПН все по-широко приложение намират интерактивните методи на обучение, работа в екип и разработване на проекти, мултимедийни презентации, химичен експеримент в реална и в дигитална среда, компютърно моделиране на химични обекти и процеси, представяне на приложенията на изучаваните теми в други учебни дисциплини и в бъдещата професионална област на студентите. За повишаване на практическата екологична подго-

товка на студентите от специалност „ЕООС“ са осъществени посещения на лаборатории и институции, тясно свързани с професионалната квалификация „еколог“.

На дипломантите от магистърските програми се предоставят условия за прилагане на съвременни аналитични методи и софтуерни продукти чрез включването им в работните колективи по научноизследователски проекти и със съдействието на ЦНИЛ.

По отношение на въвеждането на елементи на електронно обучение може да се посочи недостатъчна степен на използване на възможностите за обучение и оценяване резултатите на студентите, които предоставя университетската платформа за електронно обучение Blackboard. Наличните материали, разработени от катедри „НАХ“ и „КИТ“, са лекционни курсове, помагала и ръководства за практически и семинарни упражнения, предимно в pdf формат, което не позволява осъществяване на интерактивност и оказване на диференцирана помощ, в случай че студентът е срещнал някакви затруднения при изучаване на съответната тема. По-голямата част от материалите са разработени по проект „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“- гр. Бургас“, осъществен в периода 2012-2014 г. Не са включени тестове за текущо оценяване.

Оценяването на постиженията на студентите от ФПН в учебния процес се извършва в съответствие с приетата Система за провеждане на изпитни процедури в Университет „Проф. д-р А. Златаров“. В първата лекция по всяка дисциплина лекторите обявяват формите на контрол и критериите, по които ще бъдат оценявани показаните от студентите резултати.

Освен традиционните методи за оценяване постиженията на студентите – писмен изпит по време на сесията и текуща оценка (които се задават в учебния план на специалността), в зависимост от спецификата на съответната учебна дисциплина, преподавателите от ФПН прилагат разнообразни методи за семестриален контрол и оценяване – разработване на проекти; изпълнение на поставена самостоятелна работа, творческа дискусия; контролни работи по време на семинарните упражнения; кратки контролни работи в часовете за лекции, свързани с теми от предходни лекции. За стимулиране на системната подготовка по време на семестъра за част от изучаваните дисциплини е въведено освобождаване от изпит или от част от учебния материал по дисциплината след изпълнение на определени критерии и осъществена текуща проверка на знанията и уменията.

За учебната 2016/2017 г. не са констатирани нарушения в сесийното и текущото оценяване, както и при оценяването на дипломантите на държавните изпити и при дипломните защиты в магистърските програми.

Като пропуск в правилата за изпитните процедури и в Правилника за учебната дейност на университета следва да се посочи отсъствието на регламентирани санкции при установен опит за преписване от страна на студент. Учебно-методичният съвет на факултета може да отправи предложение към зам.-ректора по учебната дейност за провеждане на дискусия относно промени в университетските нормативни документи, предвиждащи наказания за студенти, уличени в опит за преписване по време на изпити или при разработване на дипломни работи.

III. Подкрепа за студентите в процеса на обучение

Във Факултета по природни науки има утвърдена система за оказване подкрепа на студентите в образователния процес. Най-съществено участие в нея имат ръководителите на профилиращите катедри и тюторите, а в по-малка степен и останалите преподаватели от факултета. Сравнително малкият брой студенти в отделните специалности позволява да бъде приложен индивидуален подход, като се оказва конкретна помощ в зависимост от нивото на подготовка на студентите и проблемите, които те срещат в процеса на обучение.

За преодоляване на съществените пропуски от обучението в училище, които имат голяма част от студентите, с тях се работи диференцирано, като се провеждат допълнителни обучаващи процедури, индивидуални и групови консултации по време на семестъра и сесията, онлайн консултации, възлагат се самостоятелни работи и курсови задачи. Стимулира се участието на студентите в научноизследователска дейност, работа по проекти, участие в професионалното състезание Хакатон 2016, екологичната конференция, организирана от катедра „ЕООС“ и др.

Студентите, показали най-висок успех през миналата учебна година, бяха наградени с грамота на специално организирана среща между студентския състав и деканското ръководство на ФПН. Студентите изразиха подкрепа за идеята тази среща да се превърне в традиционна и заедно с награждаването на най-добрите сред тях, на нея да бъдат поставяни и обсъждани въпроси, свързани с образователния процес, които ги вълнуват.

В съответствие с въведената през миналата учебна година тюторна система в университета, във ФПН бяха избрани и започнаха да изпълняват своите задължения главен тютор и тютори на отделните специалности и курсове. Прилагането на тази система е предпоставка за постигане на по-добра комуникация със студентите, за осъществяване на по-ефективна подкрепа при преодоляване на проблемите, с които те се сблъскват, за повишаване на мотивацията им в процеса на обучение и постигане на по-добри резултати в образователния процес.

IV. Проучване и отчитане мнението на студентите относно качеството на обучение

През учебната 2016/2017г. бяха проведени редица анкетни проучвания сред студентите от ФПН, отнасящи се до качеството на образователния процес като цяло и отделни негови аспекти. Резултатите от тези проучвания се обсъждат от Комисията по оценяване и поддържане качеството на обучение и от Факултетния съвет на ФПН. В края на всеки семестър студентите попълват анкетни карти за оценяване нивото на компетентност на своите преподаватели, методите на преподаване, които прилагат, академичната етика и комуникация. Резултатите от тези анкети се вземат предвид при атестирането на академичния състав на факултета. В края на учебната година беше проведено анкетно проучване сред завършващите студенти относно мнението им за получената подготовка във ФПН. В проведеното през месец април 2017 г. проучване се включиха 43 студенти от всички специалности към ФПН, които отговориха на 20 въпроса относно учебните планове, по които се провежда обучението; квалификацията и компетентността на преподавателския екип; нивото на материално-техническата база, обезпечаваша процеса

на обучение и др. Отправените препоръки в тези проучвания за повишаване дела на практическата подготовка по време на следването бяха отразени при актуализиране на учебните планове на специалностите към факултета. В отговор на изразените мнения за по-широко прилагане на иновативни методи на преподаване, за преподавателите от факултета бяха организирани научно-практически семинари, посветени на съвременните методи на преподаване и технологичните решения в образователния процес.

V. Усъвършенстване на материално-техническата база и информационните ресурси за учебния процес

Състоянието на материално-техническата база, обезпечаваща учебния процес във ФПН, е един от основните въпроси, свързани с качеството на обучение. Този въпрос стои на вниманието както на деканското ръководство, така и на ръководителите на катедрите към факултета. Въпреки ограничените финансови ресурси за учебна дейност, с които разполагат катедрите, се полагат усилия за обновяване на апаратурата, необходима за провеждане на практическите упражнения. Особено полезно в това отношение е съдействието, което имаме от страна на ЦНИЛ, за използване на апаратурата на лабораторията в учебния процес.

В информация, подготвена от Комисията по оценяване и поддържане качеството на обучение и представена пред Факултетния съвет през месец април 2017 г., беше направен цялостен анализ на състоянието на материално-техническата база, обезпечаваща процеса на обучение. Това позволи да бъдат установени съществуващите проблеми по поддържането на материалната база и да бъдат наредени мерки за нейното развитие. С доклад от декана на ФПН до ректора на университета бе поискано изпълнението на някои неотложни ремонтни дейности и мерки, свързани с обновяването на материално-техническата база и осигуряването на безопасни условия на труд. Част от тези мерки вече са изпълнени: закупуване на апаратура за провеждане на практически упражнения в катедра „ЕООС“, закупуване на компютър за практическите упражнения по физика, ремонт на зала 209, подмяна на плотове на работните маси, подмяна на столовете в лабораториите по физика и др.

Обучението по всички учебни дисциплини е обезпечено с учебници и учебни помагала. Обновяването на учебните пособия се извършва планирано чрез изготвянето на 3-годишен тематичен план, който всяка година се актуализира. За някои от дисциплините материали от лекциите и упражненията се предоставят на студентите в електронен вид.

Все по-широко приложение намира практиката съвременни софтуерни продукти, закупени по проекти, да се използват в образователния процес. Като добър пример в това отношение може да се посочи катедра „НАХ“.

VI. Кандидатстудентска кампания за 2017/2018 уч. г.

Началото на кандидатстудентската кампания за 2017/2018 учебна година във Факултета по природни науки бе поставено през месец ноември 2016 г. с разработването и приемането на учебна документация за разкриване на две нови специалности за образователно-квалификационна степен “бакалавър” – „Екология и екологичен мениджмънт“ и

„Химия на козметичните и повърхностно активните вещества“, и магистърска програма за специалност „Екология и екологичен мениджмънт“ – тесен и широк профил.

Преподаватели от профилиращите катедри се включиха активно в различни дейности по популяризиране на специалностите към ФПН: представяне на новите специалности на пресконференция с медиите; посещения на мобилни групи в училища от града и областта; подготвяне на рекламни материали за специалности към факултета и тяхното разпространяване в редица училища в областите Бургас, Ямбол и Сливен; провеждане на екологична конференция за ученици и студенти и др.

Дейностите по кандидатстудентската кампания и приемът на студенти във ФПН за 2017/2018 уч. г. са анализирани в специална информация, подготвена от факултетната Комисия по оценяване и поддържане качеството на обучение през месец декември 2017 г.. Имайки предвид изводите и препоръките анализ и резултатите от анкетно проучване сред кандидат-студенти са набелязани конкретни мерки, целящи повишаване ефективността на кандидатстудентската кампания за следващата учебна година.

VII. Изводи и препоръки

Въз основа на представената по-горе информация може да се направи извод, че учебната дейност, провеждана във ФПН, се характеризира с високо научно, методическо и организационно ниво. Усилията на академичния състав и ръководството на факултета са насочени към осъществяване на образователен процес, отговарящ на съвременното ниво на съответната научна област, на методиката на обучение и изискванията на пазара на труда. Имайки предвид динамиката на средата и изискванията към подготовката на студентите, могат да се отправят следните препоръки към учебната дейност на факултета в бъдеще: продължаване на мониторинга върху действащата учебна документация и своевременното ѝ актуализиране при необходимост. периодично обновяване на информационните ресурси на образователния процес, по-широко използване на интерактивни методи в обучението, засилване на обратната връзка по време на занятията, приемане на мерки за повишаване ефективността на кандидатстудентската кампания.

Изготвил:

(доц. Ж. Михайлова – председател на УМС)

Докладът за учебната дейност на Факултета по природни науки през учебната 2016/2017 г. е приет на съвместно заседание на КОПКО и УМС, Протокол № 12/7.12.2017 на заседание на Факултетния съвет на ФПН, Протокол № 21/15.12.2017.